
Hyener i filosofisk forkledning

BOKOMTALER

I årets gnistrende oppsetning av *Jungelboka* på Det Norske Teatret, fremtrer to kostelig usosiale individer i skikkelse av gribben Lulu og hyenen Tabaki. Mens de lengter etter et åtsel, synger de:

. . . Så bare legg deg ned og dø

så gjør du noen glad!

For den enes død er den andres brød,

yeah, yeah, yeah! (1)

Denne sangstrofen dukker stadig opp i hodet mens jeg strever meg gjennom boken som spør om gamle mennesker som ikke lenger er produktive og som ligger sin familie og samfunnet til byrde, simpelthen har en plikt til å begå selvmord eller la seg avlive, enten de vil eller ikke.

En anmelder skal vanligvis ikke polemisere mot de standpunkter som forfektes i boken han anmelder, men i dette tilfellet kan jeg ikke la være. Jeg har ingen ting å si om denne bokens layout, språk, papirkvalitet eller innbinding. Derimot finner jeg det ganske skremmende hvor mye etisk sludder og grov diskriminering mot gamle som kan presenteres bak et ferniss av høytflyvende akademisk moralfilosofi.

I rettferdighetens navn skal det tilføyes at to av bokens 12 artikkelforfattere tar klart til motmæle mot majoriteten. Særlig én av dem, godt bortgjemt i bokens nest siste artikkel, avliver de andres argumentasjon med en høyst betimelig sarkasme. For øvrig kan jeg ikke se annet godt ved boken enn at den på en tankevekkende måte illustrerer hvilket etisk skråplan man beveger seg ut på når man ikke lenger betoner det absolutte menneskeverd som kjennetegner både kristen og humanistisk etikk, men i stedet setter en vulgær utilitarisme. Bokens argumentasjon for en *plikt* til å dø har skremmende likhetspunkter på den ene siden med de velkjente argumentene for en *rett* til å dø, og på den andre siden med begrunnelsen for å utrydde "mindreverdige" individer i ideologier vi her i landet anser å ha tatt et oppgjør med.

Torgeir BruunWyller

Medisinsk klinikk

LITTERATUR

1. Kipling R, Næss AL. Jungelboka. Songar frå musikalen. CD. Oslo: Egmont Serieforlaget, 2000.
-

Publisert: 10. oktober 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 22. mars 2026.